

v evropské politice (11. 12. - 17. 12. 2017)

Událost týdne:

15. prosince odsouhlasili představitelé států EU na unijním summitu v Bruselu zahájení druhé fáze rozhovorů o brexitu, tedy o podobě přechodného období a budoucích vztahů. Předseda Evropské rady Donald Tusk uvedl, že následující vyjednávání představují velkou výzvu a budou pravděpodobně ještě dramatičtější než první fáze, ve které se podařilo sestavit rámcovou smlouvu o brexitu. Před vytvořením její konečné podoby budou všechny budoucí smlouvy zahrnuty do politické deklarace a budou podepsány až se Británie stane „třetí zemí“. Předpokládá se, že Británie sice opustí jednotný trh a celní unii, ale zároveň bude chtít spolupracovat v řadě oblastí, nejen v obchodu, ale i boji s terorismem, obraně či zahraniční politice.

11. prosince potvrdilo v Bruselu 25 ministrů zahraničí členských států EU vznik stálé spolupráce v obranné oblasti (PESCO) a bylo zveřejněno 17 prvních společných projektů. Šéf Evropské komise Jean-Claude Juncker zdůraznil, že stálá posílená spolupráce je zásadním krokem k osamostatnění Evropy v otázce obrany. Celý proces vytváření obranné spolupráce byl zrychlen po rozhodnutí Británie opustit Unii. K oficiálnímu potvrzení došlo v rámci unijního summitu, na kterém diskutovali prezidenti a premiéři zemí také s generálním tajemníkem NATO Jensem Stoltenbergem a stvrdili, že nový typ spolupráce nepovede k oslabení NATO.

12. prosince zdůraznil nový polský premiér Mateusz Morawiecki (PiS) na zasedání polského parlamentu, že se politika vládnoucí strany Právo a spravedlnost, která má většinu v obou komorách, s jeho nástupem nezmění a nadále se bude věnovat hlavně sociálním otázkám. Kromě toho se vyslovil k podpoře jaderné energetiky, budování vícerychlostní Evropy a očekává se jeho lepší komunikace s Evropskou komisí. Tentýž den vyslovil polský Sejm vládě Morawieckého důvěru.

13. prosince jednali představitelé německé konzervativní unie CDU/CSU a sociální demokracie SPD o možnostech vytvoření nové německé vlády. Kancléřka Angela Merkelová (CDU/CSU) se vyslovila pro zahájení sondovacích rozhovorů. Vrcholní představitelé stran uvedli, že se jednání nesla v otevřené a důvěrné atmosféře. Později tentýž týden oznámil předseda SPD Martin Schulz, že sondovací rozhovory budou zahájeny v lednu 2018. Sociální demokraté přesto stále zdůrazňují, že velká koalice je pouze jedním z možných řešení. Konzervativní unie na rozdíl od SPD vidí ve velké koalici jedinou cestu ve vytvoření potřebné politické stability.

13. prosince se sešli zástupci zemí Visegrádské čtyřky s předsedou Evropské komise Jeanem-Claudem Junckerem a italským premiérem Paolem Gentilonim a stvrdili příspěvi částky 35 milionů eur do Svěreneckého fondu pro Afriku na ochranu libyjské hranice. Fond vznikl před dvěma lety na pomoc africkým zemím, které jsou zdroji migrace do Evropy. Země V4 tak potvrdily svůj zájem řešit migrační tlaky ochranou vnějších hranic a řešením příčin migrace. Země přispějí rovným dílem.

14. prosince uvedl předseda Evropské rady Donald Tusk, že se hlavy států EU a jejich vlád shodly v prodloužení hospodářských sankcí vůči Rusku o půl roku. Sankce byly uvaleny v roce 2014 v reakci na ruské chování v ukrajinské krizi. Rozhodnutí především uvítal ukrajinský prezident Petro Porošenko, který považuje sankce za velkou výzvu ke změně ruské politiky. Právní schválení prodloužení bude učiněno na přelomu nového roku.

14. prosince bylo ukončeno soudní řízení ohledně vydání katalánského expremiéra Carlese Puigdemonta a čtyř exministrů katalánské vlády k trestnímu stíhání do Španělska. Belgický soud tak učinil poté, co byl 5. prosince zrušen evropský a mezinárodní zatykač španělským Nejvyšším soudem.

Telegraficky:

- Dne 13. prosince schválil britský parlament velmi těsným výsledkem hlasování dodatek zákona o vystoupení Británie z EU, který umožní zákonodárné moci rozhodnout o konečné podobě smlouvy o brexitu.
- Dne 15. prosince byla budoucím rakouským kancléřem Sebastianem Kurzem představena nová koaliční vláda rakouských lidovců (ÖVP) a pravicově populistické Svobodné strany Rakouska (FPÖ).
- Dne 15. prosince zadržela ruská tajná služba (FSB) sedm členů teroristické organizace Islámský stát, kteří dle prohlášení FSB připravovali bombový atentát v Kazaňské katedrále v Petrohradě.

